Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII — Reus Dimars 30 d' Agost de 1898 — Núm. 3.596

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la provincia
FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Telèfono 13)

DOCTOR J. MIRÓ
OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

SECCIÓ DOCTRINAL

Patriotisme rastrer

Ja no son «tocinos» ni res que s' hi assembli. Ja no son «hijos de padres desconocidos» ni «cartagineses de la peor especie», sino uns senyors molt trempats, soldats y mariners dels més valents del mon, y en quant á caballers, demanin. Aquí tenen los marinos de la escuadra que 'ls ho podrán dir, y si la dita d' ells no es prou, llegeixin are lo que contan los diaris patriotas de Madrid y Barcelona respecte dels oficials y soldats americans, y, sobretot, lo que contan dels metjes militars yankees. Una miqueta més d' expansió y traurém los sants dels altars pera posarhi als «cartagineses de la peor especie».

D' estrém á estrém: no 'ns hi quedém may al terme mitj. Las gallinas del mes d' Abril se tornaren ja esparvers al mes de Maig y al Juliol ja eran águilas reals quin cop d' ala no podían resistir tots los héroes del *Noticiero*. Aquella cavallería sense cavalls, aquella artillería sense canons ni ametralladoras, aquella infantería indisciplinada, aquells barcos de fira, aquells marinos de secá, aquells metjes ignorants, aquells cors de roca, varen donar tal girada en pocas setmanas, qui ni 'l menjar blanch ni la mel melada se 'ls podrá comparar en quant à bondat, ni las sirenas per guapas y per saber nadar be, ni Lister per fer bonas curas, ni l' Angel de la Caritat per cuydar als espanyols ferits, ni Roger de Lluria per navegant, ni 'ls llegionaris romans per valor y per resistencia.

D' estrèm á estrém com hem dit ja altra vegada. Igual que llavors de la guerra del O'donnell, igual que en la moixiganga de Melilla, en que 'ls moros los pintavan sempre fugint, denerits per més que fossin valents com uns toros y alts com uns Sants Paus. Tot per buscarnos un ridícol més gros si eram vensuts y per entelar la gloria si per casualitat guanyavam. «Gran mal se 'n fan de pegar á unas criaturas» haurían dit los extranjers. «Gran mal de fer fugir á uns soldats sense fusells y á uns artillers sense canons!»

Y tot per què? Per qué hi puguin riure una estona 'ls que la mirarán ab una ullera de llarga vista.

De segur que no es pas per tranquilisar als soldats que tenen d' anar á la guerra. Aquestos ray, ja s' ho cobrarán ab llorers encara que passin algun mal rato.

Qui més ditxós que ells al arribar á Madrid ó á Barcelona veyent voleyar mocadors per tot arreu, plens los carrers d' entenas volcadas de vermell y groch y ab una tarja de cartró daurat per més riquesa, plovent lo llorer dels balcons y ab los corresponents municipals de cavall á devant? Qui més felís si 's torna victoriós y esparracat, descolorit de roba y colrat de cara, begut de galtas y ab més ganas de reposar sobre d' un llit que d' anar á divertir als que esperavan las batallas com pa beneyt pera disputar la jugada al café ó á la barbería?

Avuy no hem pogut fer res de tot aixó. Avuy l' exércit torna malaltís y sense altra gloria que la d' haver pogut resistir sense morir lo terrible clima tropical. Avuy no mes van á rábrel los sanitaris y 'ls periodistas que hi fan mès nosa que servey als barcos-hospitals y als llatzerets, perque tot lo temps que s' emplea en donar informes sería mès ben aprofitat fent alguna cura ó retornant á un que ha caygut en basca per falta de sanch ó per tenirlas mitj podridas. Avuy La Coruña no recorda res de tot lo que hem dit, pero recorda una altra cosa: lo ximple que es la gent volent que li seveixin sempre mentidas. En las misèrias estampadas en la cara dels repatriats, en las confessions arrencadas per la desgracia hi ha la bofetada més grossa que 's podia donar á la prempsa xafardera. La malaltía que se 'ls menja á tots, fins als que s' aguantan drets, diu ben be lo que eran nostras colonias y nostres administratius; las alabansas als nostres vencedors la poca pena que hi ha al mon. Exageradas avuy com ho eran las críticas d' avans, un s' arriba á admirar de véurelas estampadas en los mateixos diaris, en lo mateix paper y ab las mateixas lletras que deyan tants y tants desvergonyiments als yankees.

Deu nos ne deslliuri de semblants baixesas.

¡Avant sempre!

Y una vegada mès queda demostrat que no es exclusiu de nostra terra lo moviment regionalista que aquí 's nota, sino que á Fransa, á Alemania, al Austria, á Bégica, á Inglaterra, per tot lo mon se troban destells de foch sagrat que crema encare en l' altar de las patrias naturals.

L' obra que acaba de donar á la estampa lo professor Balzer, ab lo títol de «Genealogía de la casa de los Piast», es una de las que ha fet mes sensació entre 'l poble ilustrat de la desventurada Polonia, aquest gran poble del cor d' Europa, escuarterat per las nacions del Nort, quan la nacionalitat polonesa estava estudiant grans reformas polítich-administrativas que havían de convertirla en un dels pobles més adelantats d' aquest vell continent.

Y s' ha parlat tant de la obra del professor Balzer, perque es una bona llevor tirada en camp assahonat per la contínua propaganda dels homes pensadors d' aquell país, que, coneixedors del esperit del seu poble, estudian á totas horas lo passat, lo present y 'l pervindre de la seva patria, entre 'ls que 's troba à Korzon, autor de la «Historia interior de la Polonia», obra de las que forman época y en la que 's pintan d' un modo exactíssim los últims temps de la Polonia independent.

Aquella nacionalitat, que compta, ademés d'aquets estudis histórichs, ab una infinitat de treballs de crítica llengüística, entre 'ls que sobressurt lo preciós «Diccionari geográfich de Polonia», degut á la tasca mentíssima del celebrat doctor Chlebowski, te un brillant estol de literats, historiógrafos y poetas, que mantenen ab sos cants, sos recorts y sas esperansas lo foch sacrossant de la patria escarnida, dins del cor dels fills del poble, com ho demostran los variats centros de desenvolviment intelectual que enlayran y dignifican la literatura polonesa, avuy floreixent y ab més brillantor, si cab, que la de las mateixas nacions que la esclavisaren.

Aixó, que ab tanta claravidencia 's nota à Varsovia, Cracovia, Posen y en tots los pobles que formavan la nacionalitat polonesa, en la que sobressurt la Galitzia, ahont son nombrosas las poblacions que comptan ab importants ... visitadas continuament per los fills d' aquell poble, ha fet que la prempsa y las revistas berlinesas hagin publicat extensos y conciensats treballs sobre la historia, l' estat social y polítich, la literatura y 'l pervindre de Polonia, fent renaixer y reviver l' interés que sent lo mon enter per la sort d' aquell poble, víctima de las conveniencias diplomáticas, que encare es l' hora que no 'ns atrevím á dir qué es lo que representan á últims del sigle XIX, si un be universal ó la mes gran mentida que s' ha inventat.

Aixís se troba la desventurada Polonia, la patria dels héroes llegendaris quinas tradicions mantenen viu l' amor al terrer; la patria dels célebres Piast, familia novilíssima que ocupà 'l trono d' aquella nació desde 'ls temps remots que embolcalla ab sombras la historia, fins á la reyna Hedoige, últim fruyt de tan gloriosa dinastía que morí à últims del sigle XVI.

Y al costat de la Polonia hem de posarhi la Irlanda, que fins avuy no comensará á disfrutar una part de las desitjadas reivindicacions que constituheixen l' «Home rul», y també molts departaments de la unitarista y republicana Fransa, ahont es tan marcat lo moviment descentralisador, que fins los polítichs fan ús d' aquest argument en los seus manifestos als electors, com ha resultat, d' una manera que ha fet pensar molt als gobernants d' aquell país, en las eleccions últimament verificadas.

D' Espanya ni hem de parlarne. Que parlin per nosaltres las provincias Vascas, Asturias, Galicia, Navarra, Valencia, Aragó, Mallorca, la nostra estimada Catalunya...: Que parlin los elements sans d' aquestas regions... que parli la ciencia, que parli l' art, en una paraula, tot lo que no està tacat d' aquesta lepra social que se 'n diu *caciquisme*, vergonya y deshonra d' un país c lt y causa primordial de las desventuras perque passa avuy lo desgavellat Estat espanyol.

Lo moviment nacionalista es, donchs, universal, puig viu latent en tots los paissos ahont s' anyora la vera llibertat, la independencia que 'ls hi robaren en altres temps nacions mès poderosas. Las antiguas nacionalitats se desvetllan.., y avuy que 'ls fets se desenrotllan ab velocitat vertiginosa, s' acostan sens dubte successos extraordinaris que cambiarán las lineas de las fronteras de la vella Europa, avuy mantigudas d' una manera tan articial y ficticia. Lo principi del sigle XX se 'ns presenta rublert d' incógnitas internacio-

nals. ¿Quína sort nos tocará á nosaltres, los catalans? L' amor patri dels fills d' aquesta terra ha de decidirho, y ab ell hem confiat sempre; puig com diu molt be un ditxo catalá «la sanch no 's torna aygua» y tots, quan vingui l' hora, recordarém que som los descendents dels Jaumes, dels Peres dels Llurias y Cabreras que inmortalisanren la nostra rassa, y ab virilitat catalana, que recordi 'ls fets de nostres passats, sabrém rebutjar las imposicions dels nostres tirans indignes é impotents pernarse á sí mateixos, quan més per gobernar als altres pobles, com ho han demostrat ara últimament ab la quixotada d' Ultramar, de la que 'ns toca á nosáltres los catalans, carregar per forsa ab una gran part de las consecuencies, y també, degut à la influencia que ha exercit entre 'ls fills d' aquesta terra la rassa dominadora, ab un tant de culpa corresponent, de la que n' estém completament nets los catalanistas, que sempre hem defensat la llibertat de nostra terra.

JOSEPH ALEMANY Y BORRÁS.

Blanes, Agost, 1898.

Cosas de Reus

No fa gayres dias que trobantnos reunits la major part dels directors de la prempsa local en una sala y devant d' una autoritat, quina classe no fa falta dirho, va exclamar aquesta persona: «Tot lo de Reus es aixís; si senyors, es aquesta una població especial, *especialíssima*» (aquest superlatiu li afegiría pera donar més forsa á l' expressió de la frase) y tots nosaltres, com si estessim conformes ab la apreciació de la mentada autoritat, vam callar.

Més avait de lo que podíam pensarnos hem vist confirmada una expressió que si no 'ns mortifica tampoch nos honra gens ni mica. Y per més que sigui trist lo confessarho, precisament ho hem vist confirmat en un assumpto dels més delicats, com es lo de la salut pública, pera totas las poblacions.

S' han empenyat alguns en que á Reus tinguessim tifus, més, que n' estém infestats, han fet corre altres que s' han registrat cassos d' altras malaltías infecciosas y propias de la temporada de calor y al traspassar aquestas noticias los portals de la ciutat, ja per medi d'algun periódich poch sensat, ja per conducte dels forasters dels pobles vehins, s' han abultat de tal manera [illegible] elevada montanya com una avellana y ha arribat á la vall més gaossa y alta que nostre campanar.

Com que Reus, avuy per avuy porta una vida tan floreixent y pera res necessitém als pobles de la comarca, res hi fa que 'ls forasters al enterarse del perill que corren venint á nostra població decantin de camí. Los perjudicis que aquestas falsas noticias nos proporcionan son de tan poca monta, que be se 'ls pot despreciar en benefici de la idea filantrópica que persegueixen los que sembran l' angunia y la por en lo cor de las personas porucas.

En altras poblacions grans tenen ficada una verdadera peste en sas cases y may passa al domini del públich perque la prempsa, sabent la seva missió quina es, s' encarrega de vetllar per los interessos de la localitat; aquí es al contrari: que un metje diu que en unes ayguas s' hi han trobat microbis dels tifus, donchs per si aquell metje no es prou entés s' hi afegeix que están envenadas y que conté altres elements nocius á la salut pública, y ja abocats en lo camí del descrédit, sense mesurar lo valor y significancia de las paraulas que surten estampadas en lletres de metllo, s' alarma al vehinat ab unas quantas gatzetillas més, tot fent veure que s' escriuhen pera excitar lo zel de la autoritat local, y pera recullir lo premi d' haver sigut lo primer en participar noticia de tanta trascendencia.

Y 'l lector despreocupat, si després d' haver llegit noticias tan esgarrifosas y d' haver arribat à sos ohídos lo que 'ls més pessimistas hi afegeixen, té la curiositat de consultar la estadística de las defuncions que ocorren en aquest *anormal* temps en nostra ciutat, per medi de la nota que facilita á la prempsa lo Jutjat municipal, veurá que per aquest conducte no apareix tal peste; si aquestas investigacions las extén *interwiant* als senyors metjes sabrá que no tenen lo número de malalts que correspón al estat excepcional en que 's vol fer creure que estém; y si encar va més lluny ab las sevas averiguacions y pregunta pel número de receptas que despatxan los senyors farmacéutichs, s' enterará que si fà no fá, son las de sempre.

Y sent tots aquets detalls certs, que nosaltres ens guardaríam ben bé de falsejar la veritat, podèm tolerar que prosperin las absurdas noticias de que 'ns fem ressó?

Nò; no s' hi moren aquí las personas com las moscas al hivern; fins ara cap malaltía ha pres lo carácter d' infecciósa, sino que totas son endémicas, y per tant, lo mateix los forasters que nostres vehins que retardan la tosnada á la població poden venir sense rezel.

X. X. Y X.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 30 d' Agost de 1898
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	758 758	62 65	'	8'7	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima	Minim.	Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . 64 Sombra 30	18	25 29	S. S	Cumul	0'3 0'2

Nostre bon amich y ferm company de causa D. Ramon Vidiella, en sa calitat de Secretari del Comité executiu pera portar á la práctica la idea de celebrar un Congrés vitícola en aquesta ciutat, en atent B. L. M. ha tingut la atencsó d' enviarnos un exemplar del Cartell-Convocotoria que ha sigut enviat à las Diputacions provincials catalanas, á tots los Alcaldes de Catalunya y á las Associacions que en la nostra terra travallan pera'l floreixement de la Agricultura y's desvetllan pera conservar aquesta important riquesa.

Lo document lo mateix que 'l B. L. M. están redactats en lo nostre idioma nacional, mida que aplaudím y que á ningú extranyarà per la rahó de que á catalans va dirigit.

En lo número vinent reproduhirém tan important document.

—

Ahir s' acostá á nostra redacció D. Ricart Miquel y Simó, pregantnos rectifiquessim la noticia que donavam en l' anterior número de que havía sigut descubert per una parella de la guardia civil, cassant á la perdiu ab reclam.

Va manifestárnos que no mes fou cridat al Cuartel de la Guardia civil, pero que de la falta que se li atribuhía no 'n sabía res.

Quede complascut [illegible]

—

Ahir á las sis del dematí va arribar á aquesta ciutat una companyía del Regiment d' Infantería d' Albuera que está de guarnició á Tarragona.

La seva vinguda á aquesta ciutat sembla que obehí únicament à fer un passeig militar.

Los soldats portavam lo trajo de campanya com es costúm en aquestas maniobras.

—

Lo mercat que ahir celebrá aquesta ciutat se vegé bastant concorregut verificantse moltas transaccions.

—

La prempsa de Burgos, recordant los travalls dels representants de las Provincias Vascongadas y Navarra pera conseguir declaracions favorables á sa llibertat de nombrar, sense trabas de cap classe, los funcionaris de sa administració local, y recordant també lo fet per la capital de Santander, proposa que en lo sí de son Ajuntament se soliciti dels poders públichs la autonomía administrativa, aixís com la han demanada Galicia, Catalunya y altras regions, y s' adhereix á las peticions fetas per las provincias esmentadas.

—

Segons los periódichs de Palma de Mallorca, dintre de pochs dias es esperada en aquella ciutat una excursió catalana pera fer ensaigs de coloms missatjers.

—

Nos sembla que la secció de Foment faría molt bé en ordenar que 'ls individuos de la Brigada Municipal ó be 'ls que 's dedican á arreglar los camins vehinals destinessin algún dia á treure la pols que hi ha per nostres carrers, donchs si cau algún ruixat ara que s' acosta 'l Setembre, se convertiría en un fangar que molts d' ells serían intranzitables á més dels microbis que s' hi podrían desenrotllar.

—

Llegím en «El Ampurdanés»:

«De 50 ó poch més á que havían baixat los franchs en pochs dias, pujém casi bruscament á 68 y en pochs dias hem tornat á baixar á 60. Aquestas oscilacions son inaguantables pera 'l comers de bona fé, que ab tals zig-zags va tambalejantse sense brújula ni timó y perdent casi sempre en sas operacions, si 'l cambi puja, perque puja, si baixa, perque baixa.

Que aixó succeheixi ab la cotisació dels fondos públichs, pot passar, ja que à ningú s' obliga à jugar á la Bolsa. Mes per lo vist, algú ha trobat lo medi d' obligarnos á tots á jugar, encarque no juguém, pujantnos y baixantnos lo preu de las mercaderías més usuals cada vuit dias. Es induptable que à aixó hi contribuheixi en primer terme lo Banch en sas relacions ab lo Tresor; y si 'l primer arribés á abusar del nou privilegi que se li ha concedit d' emetre *mil milions* més en paper, comprant y venent franchs ab lo sol objecte de lucrarse en aquesta classe d' operacions, sense competencia possible per part del públich, aquest te en sa ma lo remey radical pera curarse de tal malaltía, lo qual no consisteix en altra cosa que en negarse á admetre los bitllets del Banch. Al fí y al cab, més valdría que lo que hagi de succehir més endevant, quan estém empapelats fins la «coronilla,» succeheixi ara que sols ho estém fins al coll y encara nos queda la boca lliure pera respirar y pera cridar.»

—

La Dipotació de Valencia ha cedit á la Cambra Agrícola 'ls terrenos del Jardí Real pera convertirlos en camps pera ensajarhi 'ls cultius de cotó, tabaco, remolatxa y altres productes, ab objecte de fomentar la agricultura, à fí de que aquesta puga competir ab la d' America. Han comensat ja 'ls travalls pera la preparació dels terrenos.

—

L' acte de distribució de premis als autors premiats en lo nové certámen literari d' Olot se celebrará en lo teatro d' aquella vila 'l dia 10 de Setembre á las cuatre de la tarde, enlloch del matí com s' havía anunciat. La Flor natural la ha obtinguda 'l jove poeta don Joseph M.ª Guasch, lo de prosa 'l conegut escriptor catalanista don Manel Rocamora.

—

Diu «El Eco de Sitges»:

«A la tarde del divendres corregué en aquesta ciutat la noticia de que un grupo de gent armada vagava per los voltants de «Las Covas», á uns cinch kilómetres de la població, sens que 's conegués sa filiació ni sos propósits; uns donavan á la partida, composta de set individuos, carácter polítich; altres la suposavan relacionada ab lo contrabando ó desembarch d' armas; aquestos, sabían que 's tractava d' uns malfactors; aquells, que era gent desconeguda y sospitosa; pero la versió que majors probabilitats reuneix d' exactitut es la que considera als individuos referits gent aficionada á la cassa que s' havía congregat pera donar una batuda á las perdius y conills d' aquestos voltants. Aixó, no obstant, la autoritat va adoptar algunas midas de precaució pera evitar sorpresas desagradables.

Al tancar aquesta edició, res podém afegir á lo exposat, ja que la forsa de la guardia civil y la de carrabiners fan averiguacions, sense que sapiguém si ha lograt coneixer lo parader é intents de la referida gent armada.»

—

En una comunicació oficial yanki del exército d' operacions á Santiago de Cuba, apareixen las següents firmes ab sos corresponents adornos:

«Major general Kent.·. Major general Batos.·. Major general Chaffe.·. Brigadier general Ludlow.·. Brigadier general Ames.·. Brigadier general Wood.·. Th. Roosevelt, coronel quefe de la brigada de cavallería.»

La guerra hispano-americana ha sigut una baralla de germans.·. Y aixís ha acabat tot. En familia.

—

Lo recaudat ahir per concepte de Consums puja à 1245'67 pessetas.

Desde Alforja

ESTIUHENCA

Per introducció al present article ne vaig escriurer un que 's estampá en Lo SOMATENT del diumenge titulat «Fugint de la calor», y francament, si als vehis d' Alforja no 'ls ha de saber greu, diré als de ciutat, molt á cau d' orella, que encara que no en tant grau, també, també, per aquí deix sentir la seva influencia y 'ls seus efectes aquest gran círcul dorat que hem convingut en anomenar lo Rey dels astres; que també aquí, tant la brisa del mar com l' oreig de la montanya nos fan mala cara, ignoro 'l motiu, y que á no ser per que no hi escassejan los manantials dels que brolla l' aygua á dojo, fresca com las matinadas de la tardor y transparent com las ninetas d' hermosa donzelleta, pochs atractius oferiría aquesta vida... de camp y de soletat.

La font de San Antoni, la del *Castanyer*, la de las *hortas*, la de las*aubagués* y quan no las de Puigcerver si 's te ganas de caminar, ó la de mes *amunt* si es al revés, emplassada en un dels carrers extrems de la vila, son los llochs destinats á las excursions diarias, no faltanthi may una que altre familia que mes previsora,

sota la sombra d' un arbre ó dins la coveta ahon hi brolla l' ayguá de la font, barreja ab lo liquit algo mes solit y de mes profit.

Mes si las horas de dia se fan un xich pesadas, en cambi las de la nit passan que un no se 'n adona.

Per un regular cada vetlla una bona part de la colonia estiuhenca se reuneix á *ca 'n Ricardo*, una de las casas mes distinhidas del poble que son amo D. Ricardo Balcells es un rich comerciant de Barcelona, qui cada any hi ve á passar los mesos d' istiu.

Allí en una ampla y espayosa sala si donan balls de reunió que resultan en extrem lluhits y quan no se distreu á aquella escullida concurrencia fentloshi cavilar pera endevinar la solució de una xaradá en acció.

Dissapte á la nit mateix se n' hi posa una en la que tots los que hi prenían part vestiren lo trajo apropiat al paper que desempenyavan resultant una festa agradable, no tant sols per la varietat y bon gust dels trajos ab que 's combiná y per lo animats que resultavan cada un dels cuadros de que 's formava la xarada que eran sis, si no que també perque en un d' ells hi hagué un dialech ritmat, d' inspirats versos, que fou rescitat per la bella Srta. Carolina y 'l Sr. Balcells ab esquisit gust, los quals nos feren sentir la bellesa de aquellas veritats, que sortían dels llavis de la enamorada *baturrica* y del Sr. Capellá.

Lo caracter intim y particular de la festa fa que no 'ns atrevim á continuar en aquestas ratllas los noms de las distingidas damas y bellas senyoretas que hi concorregueren, entra las cuals hi havía familias de la capital del Primpcipat de Tarragona y de aquesta ciutat, no y ho fem perqué sentiríam de tot cor que 's prengués aquella senzillesa nostra com á un acte indiscret.

Nos limitarém, donchs, á consignar que la festa, que acabà ab un bail amenisat ab un piano, resultá del agrado de tots los reunits y que tots sentirem que s' acabès tan aviat: y per lo que á nosaltres afecta, no podém per menos, encar que sigui ferint los sentiments de modestia que tant bé escauhen al Sr. Balcells y á sa apreciable y distingida senyora esposa de manifestar que quedém agrahits á la seva fina amabilitat y á las atencions ab que al igual que á la demés concurrencia nos honrá.

***

La colonia reusense que 's rroba aquí estiuhejant es bastant numerosa, y si 's deix convencer per las rahons que sobre l' estat sanitari de aqueixa ciutat per aquí 's fan corre, ja cal que s' hi empadroni.

F. C. E.

Agost, 29, 98.

ESCORIAS THOMAS—Végis l' anunci de la quarta plana, Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Rosa.
Sant de demá.—Sant Ramon.

SECCIÓ COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 27

De Bilbao y escalas en 26 dias vapor Cabo Tortosa, de 997 toneladas, ab efectes, consignat á D. Marián Peres.

Despaxadas

Pera Marsella y escalas vapor Cabo Tortosa, ab carga general.

—

Barcos á la carga

Pera Marsella, Gothemburgo, Copenhagen Stockhormo, Christianía, Bergen, Maimó, Helsiogborg, Norkóping, Geffe, Sundswall, Stettin, Danzig, Kroeninsberg, Libau. Riga y demès ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Rusia, estará á la carga lo 5 de Setembre lo vapor «Málaga», que despachan los senyors Boada Germans.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamm, Nystad, Raumó, Bjórneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Raumó, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Petersburg y Reval; y para Moskow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido via San Petersburg, sortirá lo dia 10 de Setembre lo vapor «Aríadne», que despatxan los senyors Boada Germans.

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	56'30	Filipinas	'
Exterior	66'90	Aduanas	86'50
Amortisable	'	Cubas 1886	64'
Fransas	23·90	Cubas 1890	50'50
Norts	24'60	Obs. 6 0[0 Fransa	74'50
Exterior París	41'40	Obs. 2 0[0 »	37'37
	GIROS		
París	64'50	Londres	41'50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adhessions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfàn los cupons de Janer y Abril de dita Companyía.

—

BOLSÍ DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	56'40	Cubas del 86	68'
Exterior	66'90	Cubas del 90	55'50
Colonial	'	Aduanas	86'50
Norts	24'55	Oblg. 5 p 0/0 Almansa	'
Fransas	23 85	Id. 3 p 0/0 Fransa	37'50
Filipinas	70'		
	PARÍS		
Exterior	'	Norts	'
	GIROS		
París	64'50	Londres	41'50

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paíssos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adhessió de las obligacions al conveni de la Companyía de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Valldurí y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.	'
» á 8 » vista.	'
París á »	'
Marsella á 8 » »	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0[0	0[0	0[0
Gas Reusense.		750	710
Industrial Harinera. . .		500	
Banch de Reus.		475	
Manufacturera de Algodon.		400	
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quebrancia, relaxaciò, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Còm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sàs consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltas vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be à consecuencia d' un esfors voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; pera això basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja es suficient pera aliviar sa dolencia, quan no es aixís, sino que es precís que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautchou, ab ressort pera la prompta curaciò dels tendres infants.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 29.

La prempsa s' ocupa dels propósits que ha manifestat al senyor Sagasta pera la próxima campanya de las Corts, y en sa majoría los periódichs consideran que 'l parlamentarisme, tal com se practica á Espanya, podrá donar lo triomf al president, encarque sos propósits son absurdos y contraris á sa propia síntessis, donchs lo que li convé es que 's coneixin las cosas tal com han ocorregut, y éll, per lo contrari, no vol que 's fassi llum.

La prempsa segueix omplint columnas ab los relatos més ó menos exagerats que fan los repatriats. Mereix especial menció lo fet de que no fan aqueixos relatos las personas de més importancia que regressan, sino soldats, y sens que se citin los noms ni 'l regiment y companyía á que perteneixen.

—De varias poblacions se reben noticias del molt excelent resultat que produhix la campanya que están portant á cap las respectivas Companyías arrendaterias de Consums.

—Dinhen de Vigo que l' «Isla de Luzón» sufrirá una desinfecció rigurosa.

S' ha prohibit que s' acostin á dit trassatlántich las embarcacions menors. La quarentena durará vuyt dias.

—Parlant «La Correspondencia» de las detencions portadas á cap á Barcelona, diu que 'ls papers que 's recullíren als detinguts en lo registre que s'efectuá en sos domicilis foren unas proclamas y altres documents d' interés.

—«El Mercantil Valenciano» diu que s' han rebut á Alcalá de Chisvert datos de la guardia civil, dihent que dos dels individuos de la partida aixecada en aquell terme han mort á mans de la forsa armada.

També s' han rebut uns mocadors que tiraren los de la partida en cuestió al passar l' Ebro, com senyal pera despistar á sos perseguidors.

—Sembla que 'ls carlistas detinguts à Oviedo serán posats en llibertat baix fiansa. Entre 'ls detinguts figura D. Adolf Valdés, que está condecorat ab la creu roja del Mérit militar.

També serán posats en llibertat los republicans de Castelló que foren presos durant l' aixecament de la partida de Alcalá.

Aquesta noticia ha produhit molt bona impresió en abdós poblacions.

L' «Isla de Luzón» porta patent neta, y han mort en la travesía 34 passatjers. Si arriba á portarla bruta ¿quánts no haurían mort? Quan arribá lo barco á la vista de las islas Chíes moriren varis soldats més.

Varis oficials de cavallería telegrafian desde Manila que están bons.

—Lo Papa ha dirigit una nota als Bisbes de totas las diócessis d' Espanya, aconsellàntloshi que combatin la agitació carlista.

Se diu que varis prelats son cridats á Roma.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde 'l dia primer de septembre de 1898.

Sortidas de Reus

Matí: 4'10, 5'45, 9·06.
Tarde: 12'35, 2'32, 4'02, 5'30, 6'59.

Sortidas de Salou

Matí: 4'56, 7'21, 10'49.
Tarde: 1'45, 3'19, 4'47, 6'19.
Nit: 7'49.

Servey de trens combinats que regirá en lo tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres desde 'l dia primer de septembre.

Sortidas de la Estació

Matí: 5'25 7·50 11·20
Tarde: 2·00 3·45 5'13 6'45.

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí: 5'40 8'45.
Tarde: 12'30 2·15 3·56 5'25 6'55.
6'55 7'44.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 27 d' Agost de 1898.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilánova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS
INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS
COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — ESCORIA PULVERULENTA THOMAS DE % PUREZA GARANTIZADA — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT
COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA
ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1|2 A 16 0|0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA